CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-956/2025 Judecătoria Soroca, sediul Central
1-25099878-03-21rji-13102025 Judecător: Dinu
Brașoveanu

D E C I Z I E
În numele Legii

12 februarie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache și Ludmila Iarmaliuc

judecând în ordine de recurs, în lipsa părților, recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 19 septembrie 2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Botnari Stepan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 14.07.2025 în adresa Judecătoriei Soroca, sediul Central a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Botnari Stepan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți și în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, explicând că în ambele penitenciare a fost deținut în condiții inumane, suprafața ce revine fiecărui condamnat nu este respectată, se încalcă normele de igienă, în celule umiditatea este ridicată, mucegai, sunt insecte parazitare, calitatea și cantitatea hranei nu este corespunzătoare, lipsește ventilarea, geamul este mic și

îngrădit, accesul la lumina naturală este limitat, lipsește apa cald la robinet și apa potabilă, asistența medicală precară, lipsa medicilor și medicamentelor.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 19 septembrie 2025 a fost admisă plângerea condamnatului Botnari Stepan împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Botnari Stepan a fost deținut în perioada 23.12.2024-05.05.2025 în Penitenciarul nr. 11 Bălți, o perioadă de 133 zile contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Botnari Stepan a fost deținut în perioada 05.05.2025-01.09.2025 în Penitenciarul nr. 6 Soroca, o perioadă de 119 zile contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În condițiile art.473^4 alin. (4) CPP a redus pedeapsa condamnatului Botnari Stepan s-a redus cu 52 zile, pentru perioada de 250 zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți și în Penitenciarul nr. 6 Soroca cu calcularea a 1 (una) zi de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 2 zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, care nu a putut fi redusă, s-a dispus de a fi lăsată în continuare în termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 2 ani închisoare stabilite lui Botnari Stepan prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 23.12.2024 s-a redus cu 25 zile.

S-a obligat administrația Penitenciarului nr.6 Soroca, potrivit art. 473^4 alin. (3) Cod de procedură penală, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Exercitarea căilor de atac:

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care plângerea condamnatului Botnari Stepan să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că, în partea reducerii pedepsei pentru perioada în care deținutul s-a aflat în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca

consideră că instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens s-a relevat că, prin prisma prevederilor art.473^4 CPP, instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, din motiv că prezumția absolută de încălcare a art.3 nu poate fi infirmată în mod normal decât dacă toți următorii factori sunt reuniți: 1) reducerile spațiului personal în raport cu minimul recomandat de 3 m^2 sunt scurte, ocazionale și minore; 2) ele sunt însoțite de o libertate de mișcare suficientă în afara camerei și de activități în afara camerei adecvate; 3) reclamantul este încarcerat într-o instituție care oferă, în general, condiții de detenție decente și nu este supus la alte elemente care ar putea fi considerate circumstanțe agravante ale unor condiții de detenție precare.

Astfel, consideră că celulele în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr.22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați.

Subsecvent s-a remarcat și faptul că, CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi şi alți factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afara celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziți; ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spațiu acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO urmează a fi efectuată cumulativ cu alți factori, care contribuie la aprecierea detenției ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt. Astfel, se relevă că condițiile materiale de detenție în care se deține Botnari Stepan sunt satisfăcătoare și nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art. 3 CEDO.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În termenul stabilit în adresa instanței de recurs a parvenit referința avocatului Daniel Ghidirim în interesele condamnatului Botnari Stepan, prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat, cu menținerea încheierii contestate fără modificării.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 19 septembrie 2025, ca fiind nefondate, reieșind din următoarele considerațiuni:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, Botnari Stepan a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 23.12.2024, în baza art. 264^1 alin. (3) Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Botnari Stepan în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 6 Soroca și Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Botnari Stepan s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman si/sau degradant.

Astfel, analizând încheierea recurată în raport cu argumentele recurentului, Colegiul penal constată temeinicia soluției instanței inferioare în partea ce ține de constatarea faptului că, Botnari Stepan a fost deținut în perioada 23.12.2024-05.05.2025 în Penitenciarul nr. 11 Bălți în total 133 zile, iar în perioada

05.05.2025-01.09.2025 în Penitenciarul nr. 6 Soroca în total 119 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, manifestate prin deținerea în celule insalubre – în care se încalcă normele de igienă, umiditate ridicată, prezența mucegaiului, prezența insectelor, insuficiența luminii naturale și artificiale, lipsa sistemului de ventilare, asistența medicală precară, fapt ce contravine Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 11 Bălți sânt integral confirmate prin raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 11 Bălți pe data de 31 octombrie 2017, unde la compartimentul „Constatări" la pct.6 a fost stipulat că: prin limitele stabilite prin ordinul MJ nr. 576 din 31.12.2014 emis în baza art. 224 Cod de Executare, plafonul de detenție al Penitenciarului nr. 11 Bălți este de 520 persoane, suprafața medie calculată conform nr. maxim admis de detenție constituie 3 m^2, ne ținându-se cont de standardul minim de 4 m^2.

La fel, în pct. 9 din Raportul menționat s-a indicat că, în penitenciar persistă problema spațiilor locative, celulelor suprapopulate şi condițiilor igienice precare, ce duc le efecte negative asupra deținuților, soldate cu altercații, iar la pct. 12 se indică neidentificarea şi punerea la dispoziția deținuților a spațiilor de uscare a hainelor.

Astfel, la compartimentul „Recomandări" s-au subliniat următoarele: 1. excluderea de către ANP transferului deținuților în Penitenciarul nr. 11 Bălți şi respectarea plafonului de deținere de 258 locuri. 3. Întreprinderea urgentă a tuturor măsurilor necesare în vederea plasării persoanelor nefumătoare în celule destinate pentru nefumători. 6. Asigurarea continuității tratamentului deținuților cu boli cronice ori infecțioase, inclusiv servicii de diagnostic şi consultații ale specialiștilor; 7. Completarea funcțiilor vacante de medic psihiatru şi terapeut în vederea asigurării accesului deținuților la asistență medicală de calitate.

Iar, condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca integral se confirmă prin raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.6 Soroca din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor la 14 decembrie 2023, unde la compartimentul „Constatări" s-a indicat că: la momentul vizitei conducerea penitenciarului nu a putut să prezinte un plan de implementare a recomandărilor anterioare ale CpPT. Nu a fost respectată recomandarea CpPT din 2019 - sistarea activității sectorului nr.8^b din cauza condițiilor inumane şi degradante. 3. *Serviciul medical al P6 nu corespunde cu standardele naționale de funcționare şi nu dispune de autorizație sanitară şi nu este acreditat*. 4. Nu este asigurată evidența şi documentarea adecvată a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 al

Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare şi raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. 5. Nu este asigurată confidențialitatea informației medicale a reținuților în corespundere cu legislația în vigoare; registrele cu înscrieri medicale se păstrează în acces liber (pe masă în cabinetul medical) şi au acces la ele oricine din angajați. 6. A crescut aplicarea sancțiunilor disciplinare, dintre care în 75% cazuri sunt suspendarea întrevederilor, iar în 17% au fost aplicate sancțiuni prin izolare disciplinară. 7. CpPT a constatat că din recomandările precedente au fost implementate peste 35%. 8. Nu este respectată norma privind suprafața spațiului minim de detenție de 4 m.p. 9. *Există probleme grave privind condițiile igienice din spațiile de detenție, în multe celule fiind prezent mucegaiul.* 10. Condamnații ce sunt plasați în sectorul nr.12 (ce au solicitat securitate personală) se dețin în condiții inumane şi degradante.

Drept consecință, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului potrivit cărora pe perioada detenției sale în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca condamnatul Botnari Stepan nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, la analiza condițiilor de cazare a deținutului urmează a se reține prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alții c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la

art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că, Botnari Stepan s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 11 Bălți o perioadă de 133 zile, și în Penitenciarul nr. 6 Soroca o perioadă de 119 zile.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce 25 zile pentru perioada de 250 zile în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți și în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

De asemenea, în privința perioadei rămase de 2 zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, care nu a putut fi redusă, instanța de fond corect a dispus de a fi lăsată în continuare în termenul de executare a pedepsei.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că prima instanță în mod întemeiat a dispus reducerea termenului pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, stabilită lui Botnari Stepan prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 23.12.2024, în total cu 25 zile, în acest sens ținându-se seama de severitatea și gravitatea condițiilor de detenție contrare art. 3 din Convenție.

Astfel, Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt, cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a

motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 19 septembrie 2025 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 19 septembrie 2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Botnari Stepan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**